

# Oviss framtid för supermakt **på dekis**

• HANS MÄNSSON TEXT OCH FOTO



4 juli-paraden  
San Francisco  
1976.



## USA 1976.

Världens ledande supermakt. En nation som i sin egen historieskrivning upplevt två sekler av obrutet framåtskridande. Jubileumsfirandet på nationaldagen den 4 juli var en manifestation i nationell festyra, med fyrverkerier och färggranna parader, fulla av patriotisk stolthet.

Jag upplevde den dagen i San Francisco, som ung "bussluffare" på resa från kust till kust. En dramaturgisk höjdpunkt på sex veckors rundtur i det land som i så hög grad format och styrt våra ideal och våra öden.

Visserligen hade Vietnamkriget stänkt tvivel på nationens ofelbarhet, och president Nixon hade tvingats avgå efter Watergate-skandalen. Men han hade ersatts av den oförvitlige vicepresidenten Gerald Ford och några månader senare skulle den rättträdige idealisten Jimmy Carter komma att väljas in till ämbetet som "världens mäktigaste man".

Även om jag var ung, och framför allt reste för mitt nöjes skull, är minnesbilden tydlig. Här gällde fortfarande som allmän sanning att "vem som helst kan med rätt inställning bli precis vad den vill". Den amerikanska drömmen hade byggt nationen och var inte ämnad att ifrågasättas.

## USA 2011.

Ökad fattigdom, växande klyftor, alarmerande arbetslöshet, krackelerande infrastruktur, gigantisk utlandsskuld. En rad tecken talar för att USA blivit ett land på dekis.

35 år har gått sedan jag gjorde min stora rundresa i USA, och nu återvänder jag för att skaffa mig en bild av vad som nu sker i detta land. Inte bara om krisen, utan än mer om alla goda initiativ som växer fram i dess skugga. Min tanke är att kris och polarisering sätter fart på kreativa människor med goda idéer. Sådana tänker jag söka upp nu, under en dryg månads rundresa.

Jag lägger upp i stort sett samma resväg som förra gången. Börjar i Seattle i nordväst och reser ner till San Francisco, för att sedan, via Chicago, korsa kontinenten och hinna med både Washington, New York och Boston på östkusten.

Som färdmedel väljer jag tåget. Det statliga, kraftigt subventionerade tågbolaget Amtrak. Och som gammal Europatågsluffare ser jag inte etapper på ett eller två dygn i sittvagn som något problem. Inte med tanke på vad man får i utbyte: möjlighet att arbeta och samla sina tankar, tid att samtala med andra resenärer, en genuin känsla för de verkliga avstånden – plus hisnande sköna utsikter.

"Sörj ej, organisera".

Joe Martin blir nöjd när jag översätter den svenska textraderna på hans Joe Hill-affisch, och han får bekräftat att han förstått den rätt; "Don't mourn – organize".

Joe Martin är socialarbetare, med mångårig erfarenhet från arbete med de mest utsatta. Svensken Joseph Hillström, som utvandrade till USA och blev känd som fackföreningsman och protestsångare under namnet Joe Hill, ser han som en stor förebild. Och för att visa hur stor min Gävlefödde landsman fortfarande är i USA visar han mig en nyutkommen biografi över Joe Hill, vars ärende är att bevisa dennes oskuld i det mordfall som ledde till att han avrättades 1915.

För egen del har Joe Martin ägnat en stor del av sitt liv åt den klinik där jag nu träffar honom, i ett rejält "inbott" kontorsrum, med Joe Hill-affischen som en av många personliga detaljer.

*Pike Market Medical Clinic* kan beskrivas som en vårdcentral med tandklinik, för oförsäkrade och medellösa. Joe Martin var med om att grunda den redan på 70-talet, och har därmed kunnat följa utvecklingen inom det sociala området under lång tid.

– Michael Harringtons klassiska bok om fattigdom, *The other America*, kom ut 1959. I den fanns inte "hemlöshet" som ett begrepp. Trots alla våra ekonomiska



resurser har hemlösheten bara vuxit, sedan 80-talet. I stället har pengar satsats på att permanenta en krigsekonomi.

– Här vid kliniken ser vi många exempel på människor som aldrig hade trott att de skulle kunna bli fattiga. Gud hjälpe dig om du blir sjuk och inte haft råd med sjukförsäkring! Och idag bor människor i tältständer. En otänkbarhet för bara tio år sedan...

**Några kvarter** från kliniken träffar jag Etta Peplow, som just är i färd med att köpa senaste numret av *Real change*, de hemlösas tidning i Seattle. För den dollar som varje exemplar kostar får försäljaren ungefär en tredjedel att stoppa i egen ficka.

Etta är 77 år, men jobbar fortfarande femton timmar i veckan på ett kontor, med en timlön på tretton dollar. En ekonomisk nödvändighet när priserna stiger och pensionen står stilla.

– Det var under Reagans tid på 80-talet som man började se att fattigdomen ökade, säger Etta. Han skar ner sjukvårdsprogrammen inom *medicare*, dessutom stängdes mentalsjukhusen, utan att patienterna togs om hand. Jag såg dem komma och sitta i min restaurang i Kalifornien. Det var tragiskt.

– En annan sak som Reagan gjorde var att han började bryta ner facket. Idag finns det ingen solidaritet längre. Vårt samhälle har blivit fullt av egoism.

Och så vänder hon sig till tidningsförsäljaren, Ramón Fernandez.

– Det är ju fruktansvärt att du ska behöva leva på gatan och att du inte kan få ett jobb. Vi måste satsa på utbildning och stärka skyddsnetet!

Ramón ska just avsluta sitt säljpas och vi går till en restaurang i närheten för att dela en pizza. Med italiensk operasång ljudande i bakgrunden berättar han om sin resa, från ett liv med jobb och lägenhet till hemlös ottrygghet.

– Jag är uppväxt i Florida, mina föräldrar är från Kuba. Men när jag blev hemlös valde jag att flytta till Seattle. Att vara hemlös i Florida är ett helvete, det är alldeles för varmt.

– Men det är ett tufft liv. Jag lider när jag ser kvinnor och barn som lever på gatan. Det funkar så länge man får vara frisk. Visserligen har man rätt till akutsjukvård även som oförsäkrad, men dom behandlar en som skit. Jag blev knivstukken i låret och kom till akuten. Dom ville inte ens sy, dom bara tejpadde ihop såret och skickade ut mig igen.

**Min värd under några dagar** i Seattle heter Peter MacKee och arbetar som advokat för en resurssvåg grupp – de som är sjuka, men inte får sina sjukdomar erkända av den amerikanska motsvarigheten till



Etta Peplow brukar alltid köpa de hemlösas tidning "Real Change" av Ramón Fernandez.

Joe Martin har i sitt arbete som socialarbetare sett hur klyftorna vuxit från 80-talet och framåt.

Försäkringskassan. Han biträder dem som överklagar och får föra fram sin sak inför en domare. Arvode får han då han vinner ett fall, i form av en viss procent på de bidrag som klienten har inestående, max två år bakåt i tiden.

– Jag vinner nog 70-80 procent av mina fall, men klimatet hårdnar. Domarna har blivit allt tuffare i sina bedömningar.

Den hårdnande inställningen mot sjuka passar in i ett mönster, menar Peter. Flera andra bidrag och ersättningar till de fattigaste skärs ner eller försvinner helt. Både på federal och delstatlig nivå brottas man med skulder och underskott, och då ligger de sociala utgiftsposterna risigt till.

– Klyftorna växer, och det har blivit allt vanligare att beskriva arbetslösa och hemlösa som "samhällets fripassagerare", menar Peter McKee.

**Veckan i Seattle** ger ett antal tydliga illustrationer till det som är så centralt för utvecklingen i USA just nu – att medelklassen förlorat sin trygghet och sin tro på att barnen kommer att få det ännu lite bättre, bara de studerar ordentligt på sitt college. En period av sjukdom eller arbetslöshet kan räcka för att man ska tappa fotfästet och halka ner i den sjättedel som definieras som fattig.

Man kan kortfattat säga att en växande





”En ny värld behöver en ny ekonomi – vi är de 99 procenten” Redaktionen för Yes! Magazine ser sig som en del av de 99 procent som inte gynnas av Wall Streets agerande.

– Vi måste inse att det kan finnas andra värden än den snabba utdelningen. Vi kanske till och med måste acceptera att inte få utdelning på våra investeringar varje år, och vi måste ändra vår syn på tillväxt.

Här finns också Matt Flannery, grundare till den nätbaserade mikrokreditrörelsen *Kiva*, som förmedlar riskkapital i det lilla formatet – från privatpersoner – till småföretagare i framför allt utvecklingsländer.

– Ett fascinerande faktum är att det visat sig lättast att finansiera till synes riskabla projekt, som när en slaktare i Afghanistan behöver ett lån. Eller olika projekt i instabila afrikanska länder. *Kiva* är idag den största mikrokreditorganisationen i de afrikanska länder som nyligen härjats av krig, som Sierra Leone, Liberia, Ruanda, Somalia med flera. Ett annat fenomen är att de som lånar ut pengar inte är så angelägna att ta ut sin vinst. De låter hellre pengarna jobba vidare, hos nya låntagare.

– Vi har skapat en variant av den globala byn; ett kapitalistiskt system baserat på tanken att vi ska hjälpa varandra, inte tjäna pengar på varandra, menar Matt Flannery.

del av USAs befolkning känner hur risken för personlig katastrof flåsar dem i nacken. Övriga är inte heller oberörda, eftersom de förmodligen har en släkting eller granne på gatan som drabbats. Dessutom har ju alla ett slags kollektivt ansvar för den gigantiska utlandsskulden.

**Jag köper en månadsbiljett** på Amtrak, det statliga bolag som sköter persontrafiken på USAs järnvägar. *Coast Starlight* ska ta mig de 120 milen ner till San Francisco. Resan tar ett dygn och ger gott om tid för reflektion och eftertanke. Inte minst under en magisk fullmånenatt, när tåget slingrar sig fram genom norra Kaliforniens bergstrakter.

Med mig i tankarna har jag bland annat mötet med redaktionen på *Yes! Magazine* – en tidning som har mycket gemensamt med *Grus & Guld* i sina ämnesval. Deras ambition är att skriva om ”de största problemen i vår tid, med fokus på lösningar”. Enkelt uttryckt: hållbarhetsfrågor – ekologiskt, ekonomiskt, socialt. *Yes!* har sin redaktion på Bainbridge Island, en dryg halvtimmes färjetur från Seattles hamn, och bevakar därifrån både USA och resten av världen. Med framgång och stigande upplaga.

Inte minst tänker jag på vad David Korten – en av tidningens grundare – sa, när vi gjorde sällskap på färjan tillbaka till Seattle. Att han ser så många fel och brister i sitt eget samhälle, och att det nu handlar om att skapa byggstenar för ett nytt och bättre

– byggt på lokal grund. Och så uttryckte han sin förhoppning, kombinerad med en varning, om Sverige som ett globalt föredöme. ”Ni har möjligheten – men risken är stor att ni drabbas som vi. Ni belägras av samma destruktiva krafter.”

**Hur man bygger** ett långsiktigt hållbart samhälle – med tyngdpunkt på den lokala nivån – kan sägas vara det övergripande temat för mina dagar i San Francisco-området. Framför allt på den konferens som *Slow Money*-rörelsen håller i den gamla militärläggningen Fort Mason.

Ett par dagar innan konferensen ska börja träffar jag Woody Tasch, *Slow Money*-rörelsens grundare, på hans kontor i Berkeley. Han berättar om bakgrunden och syftet med rörelsen – att stödja lokal utveckling av jordbruks- och förädlingsföretag, genom att bidra till finansiering där traditionella aktörer inte visar intresse. Det ekologiskt odlade prioriteras, eftersom man ser detta som villkor för långsiktig hållbarhet.

Själva konferensen är ett veritabelt smörgåsbord, med föredrag och seminarier under tre dagar, som på olika sätt ansluter till odlings- eller finansieringstemat.

Här finns Leslie Christian från *Portfolio 21*, föregångare när det gäller sociala investeringar. Hon har själv jobbat på Wall Street och vet vad ”Fast Money” handlar om. Vill man stärka lokalsamhället är det inte där man ska ha sina pengar.

**Jag lyssnar också** till svenskättade Chris Martenson – vars *Crash Course* är en av de mest gedigna genomgångar man kan finna på internet, om hur det finansiella systemet fungerar och vad vi bör göra för att möta framtiden på bästa sätt.

Chris Martenson pekar bland mycket annat på det ohållbara med räntebaserade penningssystem.

– Det har visat sig gång på gång genom historien att sådana har en viss livslängd. Det återspeglas till exempel i Gamla testamentets jubelår, som inföll vart 49:e år. Då skulle alla skulder avskrivas. Man kan säga att vårt nuvarande penningssystem infördes 1971, när guldmynntfoten avskaffades. Det har alltså 40 år på nacken och har inte så lång tid kvar.

Vi kanske måste acceptera att inte få utdelning på våra investeringar varje år.



Wes Jackson från The Land Institute menar att ett hållbart jordbruk måste gå över till perenna grödor, så att man inte behöver plöja jorden varje år.

Med biokol kan man både förbättra jorden och binda koldioxid, förklarar Lopa Brunjes.



**Wes Jackson leder** *The Land Institute*, som forskar kring metoder för att förena jordbruk med naturens egna principer. En absolut nödvändighet, menar han, med tanke på vad som händer med matjordslagret när man år efter år plöjer och odlar med konventionella metoder.

– Dagens plöjningsjordbruk utarmar fertiliteten och leder till erosion. En tredjedel av matjorden har försvunnit i USA sedan nationen bildades, säger Jackson.

Därför är ekologisk plöjningsfri odling enligt honom det enda långsiktigt hållbara – men det behövs fleråriga grödor som ger god skörd, och därför arbetar man vid The Land Institute med att ta fram sådana. Med en jättelik utrullad plansch visar Wes Jackson hur resultatet kan bli. Två varianter av samma växt – den ena ettårig, den andra perenn. Den senare har ett rotsystem som är ett par dussin gånger mer frodigt.

– De fossila bränslena har förstört vår kunskap om hur vi bedriver jordbruk utifrån solenergi. Vår enda verkliga ekonomi är de ekologiska systemen, därför ska vi arbeta med dem och inte emot dem.

– Vi måste utveckla odling som inte kräver stora insatser av fossila bränslen. Är det någon här som är 22 år? Visste du att av all olja som förbrukats hittills, så har hälften gått åt under den tid du levat. Jag, som är 75, har sett mer än 99 procent förbrukas under min livstid.

Vad ska man då göra åt den jord som blivit utarmad och eroderad? Lopa Brunjes

propagerar entusiastiskt för biokol som jordförbättring. Man förkolnar biomassa, till exempel trä, via pyrolys – ungefär som i gamla tiders kolmilor – och blandar ner kolet i jorden. På så sätt binder man stora mängder koldioxid, och minskar därmed utsläppen av växthusgaser. Samtidigt får man en matjord med kraftigt förbättrade egenskaper, då kolstrukturerna ger plats för mängder av nyttiga mikroorganismer.

**Det här är en konferens** av det slag där man i princip kan inleda ett samtal med vem som helst och räkna med att få nya intressanta insikter. Som när jag kommer i samspråk med Jeff Westman, en amerikan som talar perfekt svenska efter att ha bott flera år i Åre. Nu hjälper han vinodlare i Kalifornien att ställa om till biodynamisk odling. Och varför vill de göra det? Jo, det har visat sig att biodynamiskt odlade vinstockar klarar oväntade klimatsvängningar bättre än konventionellt odlade. I Kalifornien har klimatet, vad gäller både temperatur och nederbörd, blivit allt mer oberäkneligt på senare år, och vinbranschen känner oron spira i vattenkrisens spår.

**Jag åker vidare** till San Rafael någon mil norrut, för den årliga Bioneers-konferensen, där ambitionen är att visa hur man med naturen som förebild kan skapa en mer hållbar samhällsutveckling.

När det gäller hållbart jordbruk är debatten om genetiskt modifierade grödor



mycket intensiv i USA nu. En kampanj har just inletts för att få till en märkning av de livsmedel som innehåller GMO. I dagsläget famlar konsumenterna i blindo, såvida de inte väljer certifierat ekologiska produkter.

Vid Bioneers träffar jag Andrew Kimbrell och Jeffrey Smith, som är två av de främsta auktoriteterna när det gäller kritisk granskning på detta område. Båda betonar den stora betydelse som Europas motstånd mot GMO har för utvecklingen i USA, där företag som Monsanto är oerhört pådrivande för att öka användningen.

– Europas motstånd är oerhört viktigt. Vi blir väldigt oroadade när vi får signaler om att det försvagas, säger Andrew Kimbrell.

– Aktivister i Europa borde lägga mer fokus på hälsoriskerna, menar Jeffrey Smith. Vi får allt fler rapporter från läkarhåll om att GMO-föda påverkar hälsan negativt. Det finns även en vetenskaplig studie som pekar ditåt. I Europa upplever ni inte detta problem som vi, för ni har inte GMO direkt i konsumentprodukterna.

**Steget kan tyckas långt** från de ekonomiska och sociala problem, som är så många USA-medborgares vardag, till specifika ämnen som genmodifierade grödors utbredning på amerikanska åkrar.

Men när jag talade med Woody Tasch i Berkeley några dagar tidigare pekade han på sambanden, hur ett



Enligt Jeff Smith finns det allt fler tecken som tyder på att genmodifierade grödor har allvarliga effekter på hälsan.



Olika religioner demonstrerar gemensamt för Occupy Movement i New York, med hjälp av den bibliska guldkalven, som också är en minikopia av Wall Street-symbolen Charging Bull.

## Spänningsnivån får även en tillfällig besökare att nästan tappa andan.

likartat tänkande ger destruktiva resultat på så skilda områden som matproduktion och finansmarknad.

– Att odla tiotals miljoner hektar med ett par olika GMO-sorter ser jag som en direkt parallell till hur man agerat inom det finansiella systemet. GMO är matproduktionens motsvarighet till finansmarknadens derivat. Smarta finansmän drömde om att eliminera risker genom att bunta ihop en massa smårisker. Men det blev tvärtom. Till slut var riskerna externaliserade och paketerade till den grad att hela systemet kollapsade.

– Med GMO försöker man också reducera risker och vinna fördelar på kort sikt, men på lång sikt kan följden bli att hela systemet faller, menade Woody Tasch.

Därför är det så viktigt att stärka lokalsamhället och den lokala ekonomin. Flytta sina pengar från storbankerna till lokala

credit unions, köpa sin mat från lokala producenter, bygga gemenskap med dem man har i sitt närområde. På så sätt får man även ett socialt tryggare samhälle.

Shia Shima Helmy, aktivist från Egypten, är huvudperson i en dokumentärfilm om den arabiska våren. Filmarna har tagit henne till USA, där hon känner stor släktskap med Occupy Movement.



**Jag lämnar västkusten med *California Zephyr* från Emeryville vid San Francisco Bay. Resan till Chicago är nästan 400 mil lång och tar drygt 50 timmar. Mycket tid till samtal och eftertanke, alltså.**

Att möta tre representanter för amish-folket ger anledning till båda delarna.

Vi sitter i panoramavagnen, med dess stora fönster och ständigt hänförande utsikt. Utahs vilda västern-öknar avlöses av Colorados vindlande dalgångar, där tåget långsamt slingrar sig fram längs bergssidorna.

Isaac Hertzler och hans två yngre vänner John och Emma är lätt urskiljbara med sin gammaldags klädsel – männen med västar, rundkulliga hattar och polkaklippta frisyrier. Emma med lång kjol och huvudduk. De har haft ärende i New Mexico och är nu på väg hem till Finger Lake-distriktet i New York State, där de driver jordbruk på traditionellt amish-vis. Det vill säga som innan fossilbränslena kom med sina traktorer och energikrävande konstgödningar.

– Men vi har lika bra ekonomiskt resultat som konventionella bönder, säger Isaac, eftersom vi har mycket lägre fasta kostnader.

En genomsnittlig amish-gård består av 40-60 hektar mark, 50 kor och tio hästar, berättar Isaac. För att sköta detta behövs ca fyra man i arbete. Plus gårdens kvinnor, som har sina specifika sysslor i den könsuppdelade helheten.

Det ligger nära till hands att se denna 1800-talsmässiga kultur, med sin sektliknande prägel och patriarkala familjestruktur, som något musealt – ett stadium vi andra har lagt bakom oss.

Men hur står sig vår kulturs moral i den jämförelsen om man även tar in frågan om hur vi behandlar jorden? Och hur står sig

vårt fossildrivna jordbruk gentemot amish-folkets, när det gäller långsiktig hållbarhet?

Se där ett par frågor man kan fundera över, medan tåget rullar vidare genom Iowa – jordbruksdelstaten nummer ett.

**När jag kom till USA** i slutet av september hade Zuccotti Park på Manhattan varit ockuperat knappt två veckor, och efterföljarna i andra städer hade precis börjat etablera sig. Under min resa har jag med egna ögon kunnat konstatera hur rörelsen spridit sig som en prairiebrand över landet. Att markera sitt ställningstagande genom lång och utdragen närvaro – en ”ockupation” – har blivit en formmässig succé inom området demonstrationsteknik. När jag nu är på väg mot östkusten, efter ett kort stopp i Chicago, räknar jag med att få se på nära håll hur ockupationen fungerar.

**På Freedom Plaza** i Washington, med Capitoliom inom synhåll längs Pennsylvania Avenue, träffar jag Mike Sheffer vid ett av tälten, och ett plakat med texten ”I had a job, now I have an occupation”. En medelålders, arbetslös, man som rest hit från sin hemstad i norr för att finnas just i huvudstaden, nära maktens centrum.

– Vi har ett särskilt ansvar att vara närvarande här. Jag har sett i 30 år hur det politiska systemet blivit mer och mer korrupt, i händerna på banker och finansmarknad. Men många har fått ett nytt medvetande på senare tid. Min egen far, en typisk *middle-of-the-road man* kom plötsligt en dag hem med två böcker av Karl Marx...

Några dagar senare i Zuccotti Park – eller Liberty Plaza, som demonstranterna föredrar att kalla platsen – vibrerar luften



av energier, som jag inte känt någon annan stans under resan. Här står tälten som tätast, hit kommer människor från hela USA för att delta i en process som ingen ännu vet vart den ska leda dem. Många av dem är själva offer för växande klyftor och för bristen på sociala skyddsnät. Sex veckors ockupation har visat att de är aktörer i ett för deras land viktigt skeende. Kändisar som Michael Moore och Pete Seeger har varit här för att manifestera sitt stöd. Tevebolagen har sina sändarbilar på plats för dagliga direktrapporter. En kväll när jag står och bläddrar i några böcker i "Folkets bibliotek" dyker aktivist-ikonen Angela Davis upp, för att tala via "den mänskliga mikrofonens" kollektiva förstärkare:

*"Ni återuppfinner vårt politiska univer-*

**Kreativa demonstranter har byggt om sina cyklar till piratskepp. "Vi ska ta pengarna från de stora bankerna och sätta in dem på folkets banker", säger Barbara Ross (t h).**

**På 60-talet kämpade Angela Davis för de svartas rättigheter. Idag ser hon Occupy Movement som en förnyare av den politiska kampen.**

*sum..... Ni har förnyat våra gemensamma passioner..... Ni har påmint oss om att det fortfarande är möjligt att bygga en gemenskap som pulserar av motstånd och beslutsamhet...";* förkunnar hon från trappan upp mot Broadway – för att kvarteren senare gå ut i global direktsändning, intervjuad av CNNs nyhetsankare via sändarbusen strax intill.

Samtidigt finns det och överhängande hotet från den massiva polisnärvaron runt torget. Bilar, piketer, patrullerande NYPD-märkta poliser. Inte konstigt att här utvecklas en spänningsnivå som får även en tillfällig besökare att nästan tappa andan.

**Occupy-rörelsen har varit** ett tema under hela resan, både genom att jag stött på dess aktioner överallt och genom att den funnits med som ett slags förenande klangbotten i alla möten med människor jag haft under denna månad. Det säger något om vilket genomslag den fått, med sin kritik av girighet inom finansvärlden, växande klyftor och nedskärningar i de sociala skyddsnäten.

Ingen kunde förutse att denna rörelse skulle födas just nu – men efterklodt kan man säga att den låg rätt i tiden, och att marken var beredd. Många individer och organisationer har under lång tid kritiserat Wall Street för dess sätt att berika de redan rika och strunta i att bidra till samhällsbygget. Men man har inte lyckats göra sina

röster hörda i det stora offentliga samtalet. Det har dominerats av ultrakonservativa röster, som tepartyrörelsen, vars recept på alla problem hetar skattesänkningar och minskad inblandning från "Washington".

Vad Occupy Movement framför allt åstadkommit är att man fått upp en ny berättelse på dagordningen. Det har blivit legitimt att diskutera samhällsutveckling från ett mer solidariskt perspektiv. Rörelsen har också visat att man är många som ogillar utvecklingen – en insikt som betyder mycket både för sympatisörer och motståndare.

Att New Yorks borgmästare Michael Bloomberg beordrar polisen att avhysa demonstranterna från Liberty Plaza, och att samma sak sker i flera andra städer, det är förstås på ett sätt till rörelsens nackdel. Dynamiska gemenskaper splittras. Men å andra sidan kan det bli en spridningseffekt som stimulerar och stärker denna strömning i stort. För till syvende och sist är det inte Occupy Movement som ska vända skutan. Det finns massor av andra aktörer som är beredda att göra sin del av jobbet. Och de har fått det lättare sedan ockupanterna lyft frågorna i det allmänna medvetandet.

Det är ingen liten uppgift de har framför sig. På sätt och vis kan man säga att det handlar om att skapa det samhälle där den amerikanska drömmen – att var och en kan bli det den vill, om han eller hon bara lägger manken till – faktiskt blir realistisk. ●

